

Pla d'ordenació
Urbanística Municipal

BERGA

Catàleg de béns protegits

TEXT REFÒS OCTUBRE 2004

NORMATIVA DEL CATÀLEG DE BÉNS A PROTEGIR

Art.1 PRELIMINAR:

1. El patrimoni cultural és un dels testimonis fonamentals de la trajectòria històrica i d'identitat d'una col·lectivitat nacional. Els béns que l'integren constitueixen una herència insubstituïble, que cal transmetre en les millors condicions a les generacions futures. La protecció, la conservació, l'acreixement, la investigació i la difusió del coneixement del patrimoni cultural és una de les obligacions fonamentals que tenen els poders públics.
2. El patrimoni cultural català és integrat per tots els béns mobles o immobles relacionats amb la història i la cultura de Catalunya que per llur valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ésser gaudits pels ciutadans i puguin ésser transmesos en les millors condicions a les generacions futures.

Art. 2 OBJECTE I DEFINICIÓ:

1. D'acord amb el que preveu l'article 59 de la Llei d'Urbanisme és obligat complir la inclusió dins de la documentació del POUM del Catàleg de Béns a protegir.
2. L'article 69 de la Llei d'Urbanisme explicita que en el catàleg s'hi ha d'incloure les normes específiques de protecció i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable.
3. El catàleg comprèn el que constitueix el patrimoni arquitectònic, històric i paisatgístic de Berga i és format pel conjunt de béns i espais que per les seves característiques singulars, històriques, etnològiques, paisatgístiques, naturals o científiques, mereixen una especial protecció i un tractament individualitzat per garantir-ne la seva preservació.

Art. 3 DETERMINACIÓ:

1. Els articles següents contenen la relació de béns i espais que integren el Catàleg del POUM de Berga, i com a document de les seves determinacions, per a la protecció del patrimoni de la ciutat.
2. El catàleg està format per Fitxes particularitzades per a cada bé o espai protegit. L'emplaçament exacte dels béns i espais figura en la fitxa que inclou documentació gràfica de la seva ubicació detallada així com les normes específiques que regulen la protecció d'aquests béns i espais.

Art. 4 CLASSIFICACIÓ:

Els béns mereixedors de protecció es classifiquen en:

1. Béns culturals d'interès nacional (BCIN): definits per la Llei 9/1993 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

2. Béns culturals d'interès local (BCIL): s'inclouen sota aquest epígraf aquells béns catalogats en el PGO del any 1986, i a més llocs històrics, zones d'interès etnològic i zones arqueològiques de caràcter local.
 - a. Molins i canalitzacions
 - b. Conjunts arquitectònics i construccions d'interès històric
 - c. Béns i espais d'interès etnològic
 - d. Comunitats naturals
 - e. Béns i espais d'interès geològic i científic

3. Béns de Protecció Urbanística (BPU): es consideren la resta d'edificis i elements que formen part del Catàleg i no queden inclosos en la categoria de Béns culturals d'interès local.
 - a. Molins i canalitzacions
 - b. Conjunts arquitectònics i construccions d'interès històric
 - c. Béns i espais d'interès etnològic
 - d. Comunitats naturals
 - e. Béns i espais d'interès geològic i científic

4. Espais d'expectativa arqueològica (EA): aquelles àrees o punts on es localitzen les restes i vestigis arqueològiques descoberts o detectats mitjançant prospeccions o troballes recolzades per estudis històrico-arqueològics. El Catàleg conté una fitxa per a cada un dels espais d'expectativa arqueològica en la que s'especifiquen les dades de localització i accés, estat de conservació, titularitat, descripció general, interès i valoració, i condicions de protecció.

Art. 5 RESPECTE ALS MOLINS I CANALITZACIONS, CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I CONSTRUCCIONS D'INTERÈS HISTÒRIC, BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS ETNOLOÒGIC:

1. Són preferents la conservació, la consolidació i la restauració i en cap cas es permetran obres que suposin un canvi en les característiques tipològiques i essencials del bé catalogat.
2. En el cas de rehabilitació o reutilització, es respectaran els elements protegits i les obres s'atendran a les condicions de protecció establertes en les fitxes particulars.
3. En qualsevol cas, les obres d'intervenció en els béns immobles respectaran les condicions ambientals, arquitectòniques i característiques del lloc o del seu entorn immediat. Totes aquestes obres o intervencions estaran orientades a restituir la seva configuració arquitectònica original o característica.
4. Els propietaris dels béns inclosos en el present catàleg són obligats a conservar-los en bon estat. L'Ajuntament podrà ordenar d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a la conservació en les òptimes condicions quan els seus propietaris no en tinguin cura.
5. En els elements vinculats als recursos hídrics (fonts) no s'admet cap actuació que pugui malmetre o degradar les seves característiques essencials, el seu entorn i la qualitat de les aigües. En conseqüència, resten prohibides les moviments de terres o actuacions que

puguin produir alteració del curs de les aigües o de la seva qualitat, totes les obres, plantacions i altres actuacions que es puguin autoritzar, aniran destinades a millorar o adequar les àrees contingudes en l'indret.

Art. 6 RESPECTE A LES COMUNITATS VEGETALS, BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS GEOLÒGIC I CIENTÍFIC:

1. No s'admetran actuacions que n'alterin la seva morfologia, ni pèrdua dels seus valors naturals i/o mediambientals. No s'admetran actuacions ni activitats que impliquin incompatibilitats o pèrdua dels valors especialment protegits. En conseqüència, resten prohibits els moviments de terres (excepte quan resultin necessaris pel recondicionament), les activitats extractives en general, les noves construccions, l'acampada i la pastura.
2. Resta prohibit efectuar accions sobre el medi físic o biològic. A aquest efecte, resta prohibit efectuar abocaments directes o indirectes que contaminin les aigües, acumular residus sòlids, runes o substàncies que representin un perill de contaminació de les aigües o degradació del seu entorn.
3. Resten protegits expressament la gea, la vegetació i la fauna. En conseqüència no es permetrà cap actuació susceptible d'originar la degradació, el deteriorament o la pèrdua dels ecosistemes.
5. En general, es preservarà, mantindrà i millorarà la comunitat vegetal característica i els sòls per evitar l'erosió i la pèrdua de llur qualitat. No es permetran transformacions que puguin donar lloc a canvis irreversibles de la naturalesa del bé o espai a protegir.

INTERPRETACIÓ DE LES FITXES

MOLINS, CANALITZACIONS, EDIFICIS O CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS ETNOLÒGIC

Art. 7 FORMAS D'ACTUACIÓ:

A efectes normatius, es defineixen les següents formes d'actuació en els edificis:

- a) Consolidació : S'entén per consolidació tota iniciativa que contribueixi a esmenar aquells elements bàsics o usos de l'edifici que es considerin com a punts dèbils o usos conflictius capaços d'afectar la permanència o la durabilitat del mateix o dels seus valors. Aquestes iniciatives no podran suposar l'alteració del caràcter de l'edifici ni hipotecar altres graus d'intervenció en ell.
- b) Conservació : S'entén per conservació tota iniciativa que contribueixi a impedir la degradació de l'estat original de l'edifici i dels seus elements bàsics o d'entorn, així com la cura pròpia per a perllongar els mateixos.
- c) Restauració : S'entén per restauració el retorn de l'edifici a la seva configuració formal originària, considerant les modificacions sofertes al llarg del temps, degudes als agents naturals.

- d) Reutilització : S'entén per reutilització el fet de dotar a l'edifici o a part d'aquest d'una funcionalitat en les condicions més idònies, encara que el seu ús no sigui l'original. Les possibles obres que comporti aquesta dotació no podran en cap cas malmetre els valors reconeguts de l'edifici.

Art. 8 CONCEPTES:

A efectes normatius, els conceptes mantenir, respectar i recuperar s'han d'interpretar de la següent forma:

Mantenir : És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes consolidar, conservar o restaurar, tal i com s'han definit anteriorment.

Respectar : És contemplar les lleis compositives, estructurals, formals o tipològiques de l'edifici en el moment de realitzar qualsevol intervenció i reutilització sobre ell.

Recuperar : Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Art. 9 ELEMENTS BÀSICS. DEFINICIÓ:

1. Forma : És l'aparença externa de l'edificació o de part de l'edificació concretada en el volum entès com els límits físics exteriors actuals, en els espais buits i plens i en l'ordre compositiu i tipològic.
2. Llenguatge arquitectònic : És la composició i la formalització arquitectònica de l'edificació i els elements constructius complementaris, així com els recursos decoratius i els acabats utilitzats en ell.
3. Material : És la naturalesa física de les matèries utilitzades per a la construcció de l'edificació.
4. Textura : Són les qualitats referides a acabats superficials resultants dels materials utilitzats, així com dels possibles tractaments protectors.
5. Cromatisme : És tot el que fa referència als colors i a les qualitats de "mat o brillantor" dels materials utilitzats, així com dels possibles tractaments protectors.
6. Estructuració funcional : És el que fa referència a la composició arquitectònica en planta i en secció de l'edificació.
7. Estructura portant : Són tots els elements constructius que són necessaris per a garantir l'estabilitat de l'element.

Art. 10 ENTORN:

S'entén com a entorn de l'edifici l'espai o els elements relacionats amb aquest, que necessàriament mai no podran malmetre els valors del mateix.

COMUNITATS VEGETALS

Art. 11 FORMAS D'ACTUACIÓ:

A efectes normatius, es defineixen les següents formes d'actuació en els elements naturals:

- a) Conservació Natural : S'entén per conservació natural tota iniciativa que contribueixi al manteniment del bon estat de l'objecte o exemplar així com el manteniment de les condicions de naturalitat de l'entorn. Impedint qualsevol iniciativa que pogués provocar un efecte perjudicial a l'exemplar o el seu entorn.
- b) Restauració Natural : S'entén per restauració natural tota iniciativa que contribueixi a millorar la qualitat de l'objecte o exemplar.

Art. 12 CONCEPTES:

A efectes normatius, els conceptes mantenir i recuperar s'han d'interpretar de la següent forma:

Mantenir : És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes conservació natural o restauració natural, tal i com s'han definit anteriorment.

Recuperar : Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Art. 13 ELEMENTS BÀSICS. DEFINICIÓ:

1. Contorn : Conjunt de línies i de superfícies de la part aèria i visible de l'arbre. Inclou el tronc, inclosa l'escorça i les ramificacions que configuren la capçada.
2. Forma : Conjunt de línies i de superfícies que determinen la forma del conjunt en general.
3. Subsòl : Part subterrània del bé o espai, de més o menys extensió i profunditat en funció de les espècies vegetals i de les condicions climatològiques.
4. Entorn : Condicions i característiques físiques, estètiques i paisatgístiques de l'àrea immediata i contigua al bé o espai natural.
5. Relleu : Condicions geològiques del terreny sobre el qual s'ubica l'element o elements del conjunt a protegir.
6. Estètica : Combinació dels paràmetres físics, estètics i psicològics que donen expressió al bé o espai.
7. Integració : Adequació del bé o espai a l'entorn on s'ubica.

ELEMENTS GEOLÒGICS I CIENTÍFICS

Art. 14 FORMES D'ACTUACIÓ:

A efectes normatius, es defineixen les següents formes d'actuació en els elements naturals:

- a) Conservació: S'entén per conservació tota iniciativa que contribueixi al manteniment del bon estat de l'element així com el manteniment de les condicions de naturalitat de l'entorn.
- b) Restauració: S'entén per restauració tota iniciativa que contribueixi a millorar la qualitat de l'objecte o element.
- c) Utilització: S'entén per utilització tota iniciativa que fomenti la divulgació científica i educacional i obligui a l'adequació de l'entorn per aquest fi.

Art. 15 CONCEPTES:

A efectes normatius, els conceptes conservar, restaurar i utilitzar s'han d'interpretar de la següent forma:

Mantenir: És qualsevol de les activitats compreses en els conceptes conservació o restaurar, tal i com s'han definit anteriorment.

Recuperar: Es concreta en la restauració d'elements puntuals o específics d'un bé protegit.

Art. 16 ELEMENTS BÀSICS. DEFINICIÓ:

1. Contorn: Conjunt de línies i de superfícies que determinen la forma del conjunt en general.
2. Relleu: Condicions geològiques del terreny sobre el qual s'ubica l'element o elements del conjunt.
3. Entorn: Condicions i característiques de l'àrea immediata i contigua al bé o espai a protegir.
4. Estètica: Paràmetres físics, estètics i psicològics que caracteritzen l'indret.
5. Funcionalitat.

PROTECCIÓ D'ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA:

Art. 17 TRAMITACIÓ DEL PLANEJAMENT SECTORIAL QUE AFECTI ALS ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA:

1. En la tramitació dels plans parcials, especials, projectes d'edificació i projectes d'urbanització que afectin aquestes espais s'haurà d'incloure una proposta en la

que es relacionin les mesures necessàries per a la conservació del patrimoni arqueològic possiblement afectat. En aquest sentit, la memòria dels documents a tramitar ha d'incloure:

- a) La delimitació de l'àmbit i la informació actualitzada que es disposi sobre el jaciment o la zona d'expectativa arqueològica.
 - b) Les mesures de protecció proposades.
2. El Pla o el projecte es remetrà al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a que l'informi.
 3. El document que es presenti per a l'aprovació definitiva haurà d'incorporar el resultat de l'informe anterior, incloent dins de les despeses a considerar, les necessàries per a la preservació del patrimoni arqueològic.

Art. 18 OBRES EN ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA:

Qualsevol obra que afecti al subsòl, en un carrer o en una edificació que estiguin inclosos en un àmbit definit com a espai d'expectativa arqueològica, es comunicarà al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya per a que en realitzi la supervisió.

ANNEX - RELACIÓ DE BENS INCLOSOS EN EL CATÀLEG

Relació dels BCIN

BÉNS CULTURALS D'INTERÈS NACIONAL	
CODI	Denominació
BCIN_01	Torre de la Petita
BCIN_02	Castell de Sant Ferran
BCIN_03	Castell Berguedà o Castell de Madrona

Relació dels BCIL

MOLINS I CANALITZACIONS	
CODI	Denominació
BCIL_01	Molí de l'Antic
BCIL_02	Canal de la riera de Metge
BCIL_03	Canal Industrial de Berga
BCIL_04	Molí de la Sal

CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I CONSTRUCCIONS D'INTERÈS HISTÒRIC	
CODI	Denominació
BCIL_05	Santuari de la Mare de Déu de Queralt
BCIL_06	Església de Sant Pere de Madrona
BCIL_07	Església de Sant Bartomeu de la Vall dan
BCIL_08	Capelles de la muntanya de Queralt
BCIL_09	Colònia Rosal
BCIL_10	Pont a la riera de Metge
BCIL_11	Cal Sarraís
BCIL_12	Església de St Joan
BCIL_13	Església i Convent de St Francesc
BCIL_14	Edifici central de l'Antiga Caserna Militar
BCIL_15	Cal Cuberas
BCIL_16	Edifici de l'Ajuntament de Berga
BCIL_17	Cal Barons
BCIL_18	Església Parroquial de Sta Eulàlia de Berga (St Pere)
BCIL_19	Cal Marín
BCIL_20	Cal Tomás Pujol
BCIL_21	Jutjat de primera instància i instrucció de Berga
BCIL_22	Fàbrica de les Llums

BCIL_23	Antiga Casa de Correus
BCIL_24	Ca l'Antic o Cal Gironella
BCIL_25	Cal Fàbregas
BCIL_26	Capella de la Mare de Déu de la Pietat
BCIL_27	Pavelló de Suècia
BCIL_28	Cementiri Municipal
BCIL_29	Les Voltes del Vall
BCIL_30	Pça. de St. Pere
BCIL_31	La Berruga o Voltes d'en Clarís
BCIL_32	Biga del Carrer Cardona
BCIL_33	Portal de Sta. Magdalena

BÉNS D'INTERÈS ETNOLÒGIC	
CODI	Denominació
BCIL_34	Font Negra
BCIL_35	Font de la Pça. de les Fonts
BCIL_36	Les Fonts del Vall
BCIL_37	Safareig del Lledó, de la Gratella i de la Pietat

Relació dels BPU

MOLINS I CANALITZACIONS	
CODI	Denominació
BPU_01	Cal Quico o Fàbrica del Franquesa
BPU_02	El Garrigar
BPU_03	Molí del Baró
BPU_04	Canal de la rasa dels Molins
BPU_05	Reg de Cal Paraire
BPU_06	Molí de la Gratella
BPU_07	Molí del Brillant
BPU_08	Molí de la Vila
BPU_09	Hostal del Guiu

CONJUNTS ARQUITECTÒNICS I CONSTRUCCIONS D'INTERÈS HISTÒRIC	
CODI	Denominació
BPU_10	Cova de Santa Elena
BPU_11	Capella de la família Massagí
BPU_12	Fàbrica de Carburos
BPU_13	Cal Corneta
BPU_14	Palau dels Peguera
BPU_15	Cal de Martín
BPU_16	Cal Tonillo
BPU_17	Casino Berguedà
BPU_18	Hotel Queralt
BPU_19	Antic Edifici de la Caixa de Pensions
BPU_20	Església i Convent de les Germanes Sacramentàries
BPU_21	Teatre Patronat

BÉNS D'INTERÈS ETNOLÒGIC	
CODI	Denominació
BPU_22	Pou de glaç de la font del Querot
BPU_23	Font de Tagastet
BPU_24	Font del Guiu
BPU_25	Construcció de Pedra Seca
BPU_26	Fonts del Municipi amb construccions

BÉNS I ESPAIS D'INTERÈS GEOLÒGIC I CIENTÍFIC	
CODI	Denominació
BPU_27	Boix grèvol
BPU_28	Fageda de la baga de Queralt
BPU_29	Pollancre del pont del Diable
BPU_30	Alzines de Bruguera
BPU_31	Alzines de Garreta
BPU_32	Roures de Mas d'Huguets
BPU_33	Alzines de Sant Elies
BPU_34	Roure de Garreta
BPU_35	Riera de Metge
BPU_36	Serra de Queralt
BPU_37	Carstificació de l'Hostal del Guiu
BPU_38	Mina del Menso
BPU_39	Mina de Vilaforriu
BPU_40	Ariet de cal Paraire

Relació dels EA

ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA	
CODI	Denominació
EA 01	Poblat de Can Maurí
EA 02	Abric I de Roca Roja
EA 03	Abric II de Roca Roja
EA 04	Cova de Can Maurí
EA 05	Castell Berguedà
EA 06	Torre de Queralt
EA 07	Queralt
EA 08	Canal dels Avellaners
EA 09	Dolmen del Mercadal
EA 10	Jaciment proper a la masia de Can Maurí
EA 11	Sepulcre del paratge de la font del Querot
EA 12	Balma dels Ossos
EA 13	Forns de Casa en Ponç
EA 14	Feixa d'en Palau
EA 15	Font del Ros
EA 16	Sepulcre de Cal Galta
EA 17	Camp Gran de Cal Galta
EA 18	Camp del Noguer de Can Galta
EA 19	Ca l'Oliaire